

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย นโยบาย และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชน โดยสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เบื้องต้นแล้วประมวลสรุปเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัย และนิยามปฏิบัติการของตัวแปรต่างๆ ซึ่งจากการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วประมวลสรุปได้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ปีการศึกษา 2563 ส่วนกลุ่มตัวอย่างจะได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ให้ได้จำนวนตัวอย่างตามที่กำหนด
3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แล้วตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามกระบวนการทางการวัดผลและประเมินผล
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยประสานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่กำหนดไว้
5. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดในโครงร่างวิทยานิพนธ์
6. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี แล้วจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์เพื่อสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดโรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ และกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,243 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. 62)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 294 คน จากนั้นจึงสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

2.2.1 จำแนกครูซึ่งเป็นประชากรในการวิจัยตามโรงเรียนในเครือสังฆมณฑลราชบุรี จำนวน 13 โรงเรียน และกำหนดตัวอย่างตามสัดส่วนระหว่างจำนวนตัวอย่างกับประชากร ดังที่แสดงในตารางที่ 3.1

2.2.2 จากจำนวนตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้จำนวนตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูและบุคลากรทางการศึกษา

ลำดับที่	โรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	โรงเรียนดรุณาราชบุรี	130	32
2.	โรงเรียนดรุณาราชบุรีวิเทศศึกษา	95	22
3.	โรงเรียนดรุณานุเคราะห์	55	13
4.	โรงเรียนดรุณานุกูล	78	18
5.	โรงเรียนเรืองวิทย์พระหฤทัย	85	20
6.	โรงเรียนวันทามารีอา	82	19
7.	โรงเรียนดำนินวิทยา	75	18
8.	โรงเรียนเทพินทร์พิทยา	98	23
9.	โรงเรียนธีรศาสตร์	110	26
10.	โรงเรียนเทพวิทยา	87	22
11.	โรงเรียนอนุชนศึกษา	95	22
12.	โรงเรียนวีรศิลป์	150	35
13.	โรงเรียนดรุณาภาณูจันบุรี	103	24
รวม		1243	294

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ในงานของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ประกอบด้วยตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ประกอบด้วย ความพึงพอใจในงาน แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กร ของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี

ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆ หรือส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องในงานหรือกิจกรรมนั้นๆ ความพึงพอใจในงานของบุคคลในองค์กรจะมีผลต่อความสำเร็จของงาน และองค์การ รวมถึงความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายโดยการเพิ่มรายได้หรือได้รับการเลื่อนตำแหน่งงาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบความพึงพอใจในงาน เป็นสามองค์ประกอบได้แก่ 1) ระดับความพึงพอใจในงาน 2) รางวัลภายนอก และ 3) รางวัลภายใน

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง แรงกระตุ้นต่อพฤติกรรมของมนุษย์ อันเกิดจากความต้องการ (Needs) พลังกดดัน (Drives) หรือ ความปรารถนา (Desires) ที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจจะเกิดมาตามธรรมชาติหรือจากการเรียนรู้ก็ได้ โดยการจูงใจเกิดจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั้น ๆ เอง เป็นพลังชักจูง หรือกระตุ้นให้มนุษย์ประกอบกิจกรรมเพื่อทดแทนสิ่งที่ขาดหรือต้องการนั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบ 3 ประการคือ 1) การสร้างโอกาสความสำเร็จ 2) ความสัมพันธ์ภายในองค์กร และ 3) ความต้องการความก้าวหน้าในงาน

ความผูกพันต่อองค์กร หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกมาในลักษณะของการยอมรับนโยบายเป้าหมายขององค์กร ความทุ่มเท ความเสียสละ ความจงรักภักดี เพื่อประโยชน์ขององค์กร รวมทั้งการปฏิบัติตนอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบ 3 ประการคือ ความผูกพันด้านทัศนคติ 2) ความผูกพันด้านความจำเป็น และ 3) ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การคงอยู่ในงานของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี หมายถึง การแสดงความพึงพอใจในงาน ของพนักงานมีความมุ่งมั่น และตั้งใจที่จะปฏิบัติงานภายในองค์กรสามารถแบ่งได้เป็น 4 ด้านคือบุคลากร ด้านภาระงาน ด้านองค์การและ ด้านผู้บริหาร

เครื่องมือที่และการสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดลักษณะ และวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. เครื่องมือใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด (ภาคผนวก ข) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อความชนิดเลือกตอบ (Forced choice) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียน และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 การคงอยู่ในงาน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert rating scale) ตามแนวคิดของ มาทิส และแจ็กสัน (Marthis & Jackson) มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ บุคลากร ด้านภาระงาน ด้านองค์กร และด้านผู้บริหาร จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert rating scale) ตามแนวคิดของ อัลเลน และเมเยอร์ (Allen & Meyer) มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ ความผูกพันด้านทัศนคติ 2) ความผูกพันด้านความจำเป็น และ 3) ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 4 แรงจูงใจในการทำงาน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert rating scale) ตามแนวคิดของ แม็กคิลแลนด (McClelland) และเฮอริชเบอร์ก (Herzberg) มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ 1) การสร้างโอกาสความสำเร็จ 2) ความสัมพันธ์ภายในองค์กร และ 3) ความต้องการความก้าวหน้าในงาน จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจในงาน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert rating scale) ตามแนวคิดของโรบบินส์ และจัตส์ (Robbins & Judge, 2007: 85 - 86) มีสามองค์ประกอบได้แก่ 1) ระดับความพึงพอใจในงาน 2) รางวัลภายนอก และ 3) รางวัลภายใน จำนวน 11 ข้อ

4.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนของการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี

4.2.2 สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัด ในแต่ละปัจจัยและเขียนร่างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการ และใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) โดยกำหนดค่าความหมายของแต่ละระดับดังนี้คือ

- 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อคำถามข้อนั้นในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อคำถามข้อนั้นในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อคำถามข้อนั้นในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อคำถามข้อนั้นในระดับมาก
- 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อคำถามข้อนั้นในระดับมากที่สุด

4.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุง

4.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชญา พานิช อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

2) ดร.สุรินทร์ จารย์อุปการะ ผู้อำนวยการโรงเรียนตรุณากาญจนบุรี

3) ดร.นวรรตน์ ประทุมตา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาว่าข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหาที่ได้ศึกษาวิเคราะห์

4.2.5 คัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item – objective congruence) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ซึ่งผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้องพบว่าข้อคำถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

4.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับครูที่สอนในโรงเรียนเอกชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนวันทามาริอา ปราณบุรี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค)

4.2.6 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ โดยมีข้อคำถามที่มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เสนอไปยังผู้อำนวยการสังฆมณฑลราชบุรี และผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยตนเอง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรีทุกโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

3. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้วทั้งหมด 4 สัปดาห์ ได้มีการสอบถามความคืบหน้า และ เก็บแบบสอบถามคืน จากโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรีทั้ง 13 โรงเรียน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 293 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.66 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ทำการลงรหัส (Coding) และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติบรรยายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และระดับของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความถี่ (f) และร้อยละ (%)

1.2 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำผลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตค่าเฉลี่ยของเบสต์ (Best, 1989: 190) ดังนี้

1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับน้อย

2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับปานกลาง

3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก

4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

2. การวิเคราะห์สถิติอ้างอิง

2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคงอยู่ของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path analysis)